

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma / Taloushallinto

Jani Lempiäinen

TALOUSHALLINNON OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous

LEMPIÄINEN, JANI

Taloushallinnon opetussuunnitelman kehittäminen

Opinnäytetyö

38 sivua + 17 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Wenla Väisälä

Toimeksiantaja

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Lokakuu 2011

Avainsanat

opetussuunnitelma, taloushallinto, haastattelu,
ammattikorkeakoulut

Tutkimuksen tavoitteena oli kehittää Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon opetussuunnitelmaa enemmän työelämälähtöiseksi. Tutkimusongelmaa lähdettiin ratkaisemaan haastattelujen avulla. Lisäksi vertailtiin ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opetussuunnitelmia ja selvitettiin taloushallinnon työpaikkojen osamisvaatimuksia.

Haastatteluja tehtiin kolme ja ne suoritettiin yrityksiin, joissa taloushallinnolla on merkittävä asema. Haastattelukysymyksillä selvitettiin Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon opetussuunnitelman vahvuuksia ja heikkouksia. Opetussuunnitelmien vertailuilla saatiin selville, miten Kymenlaakson ammattikorkeakoulu sijoittuu taloushallinnon kurssien määrässä muihin kouluihin verrattuna.

Haastattelujen avulla saatiin selville tärkeimpiä taloushallinnon osa-alueita, joita ovat muun muassa kirjanpito ja kustannuslaskenta. Taloushallinnon kursseja ei Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa ole niin paljon kuin monessa muussa koulussa, mutta opetussuunnitelma on kuitenkin monipuolinen, ja se tarjoaa tasapuolisesti opiskeltavaa jokaisesta liiketalouden osa-alueesta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSO AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Financial Management

LEMPIÄINEN, JANI

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

October 2011

Keywords

Development of a curriculum for financial management

38 pages + 17 pages of appendices

Wenla Väisälä, Senior Lecturer

Kyminlaakso University of Applied Sciences

curriculum, financial management, interview, polytechnics

The goal of this thesis was to develop the curriculum of financial management in Kymenlaakso University of Applied Sciences to be more focused in working life. This research problem was approached with interviews. Curriculums of financial management were compared with different polytechnics and in addition it was figured out what kind of requirements there are for jobs in financial management.

Three interviews were made to companies where financial management has a main role. The task with interview questions was to find out strengths and weaknesses in the curriculum. Comparison between the curriculums showed how Kymenlaakso University of Applied Sciences is placed in comparison with other polytechnics.

With the help of the interviews it was found out that the most important parts of financial management are accounting and cost accounting. There aren't many financial management courses in Kymenlaakso University of Applied Sciences like in many other polytechnics but the curriculum is versatile and it offers an equal amount of studies in every aspect of business economics.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	7
2 OPETUSSUUNNITELMA	8
2.1 Opetussuunnitelman määritelmä	8
2.2 Bolognan prosessi	8
2.3 Ammattikorkeakoulun opetussuunnitelma	9
2.4 Opetussuunnitelman rakenne	9
3 LÄHISEUDUN AMMATTIKORKEAKOULUJEN TALOUSHALLINNON OPETUS- SUUNNITELMAT	10
3.1 Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit	10
3.1.1 Pakolliset taloushallinnon suuntautumisen kurssit	11
3.1.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit	12
3.1.3 Vapaasti valittavat taloushallinnon kurssit	12
3.2 Lahden ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit	12
3.2.1 Pakolliset taloushallinnon suuntautumisen kurssit	13
3.2.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit	13
3.2.3 Vapaasti valittavat taloushallinnon kurssit	13
3.3 Mikkelin ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit	14
3.3.1 Taloushallinnon suuntautumisen kurssit	14
3.3.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit	14
3.4 Saimaan ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit	14
3.4.1 Taloushallinnon suuntautumisen kurssit	15
3.4.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit	15
3.5 Taloushallinnon opintojen vertailu	15
4 TALOUSHALLINNON OPINTOJEN VERTAILU SUOMEN AMMATTIKORKEA- KOULUJEN VÄLILLÄ	17
4.1 Ammattikorkeakoulujen valinta	18
4.2 Taloushallinnon kurssin määrittely	18

4.3 Taloushallinnon opintojen vertailu	18
5 TALOUSHALLINNON TYÖPAIKAT VAATIMUKSINEEN	21
5.1 Palkanlaskija	22
5.2 Tilintarkastaja	23
5.3 Kirjanpitäjä	23
5.4 Controller	24
6 HAASTATTELU	25
6.1 Haastattelun määritelmä	25
6.2 Haastattelun lajit	25
6.2.1 Lomakehaastattelu	25
6.2.2 Avoin haastattelu	26
6.2.3 Teemahaastattelu	26
6.3 Haastateltavien valinta	26
6.4 Haastattelijan vaatimukset	26
6.5 Kysymysten laadinta	27
6.6 Aineiston analyysi	27
7 HAASTATTELUN TOTEUTUS	28
7.1 Haastattelumuoto	28
7.2 Kohdejoukon valinta	28
7.3 Kysymyksien laadinta	29
8 TUTKIMUSTULOKSET	29
8.1 Kurssien laajuudet	29
8.2 Poistettavat tai puuttuvat kurssit	29
8.3 Kurssien tärkeys	30
8.4 Kurssien siirtäminen	30
8.5 Taloushallinnon ulkopuoliset opinnot	30
8.6 Taloushallinnon opintojen laajuus	31
9 VERTAILU TOISEEN TUTKIMUKSEEN	31
10 JOHTOPÄÄTÖKSET	32

LIITTEET

- Liite 1. Haaga-Helian ammattikorkeakoulu
- Liite 2. Hämeen ammattikorkeakoulu
- Liite 3. Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Liite 4. Kajaanin ammattikorkeakoulu
- Liite 5. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
- Liite 6. Laurea-ammattikorkeakoulu
- Liite 7. Metropolia ammattikorkeakoulu
- Liite 8. Oulun seudun ammattikorkeakoulu
- Liite 9. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- Liite 10. Rovaniemen ammattikorkeakoulu
- Liite 11. Satakunnan ammattikorkeakoulu
- Liite 12. Savonia-ammattikorkeakoulu
- Liite 13. Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Liite 14. Tampereen ammattikorkeakoulu
- Liite 15. Turun ammattikorkeakoulu
- Liite 16. Vaasan ammattikorkeakoulu
- Liite 17. Haastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana on etsiä vaihtoehtoja ja kehittää Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon opetussuunnitelmaa niin, että se vastaa enemmän työelämän tarpeita. Tutkimus käsittelee opetussuunnitelmaa nimenomaan taloushallinnon osalta, eikä juurikaan koko koulun osalta.

Tutkimuksessa vertailukohteina ovat lähes kaikki Suomen ammattikorkeakoulut ja tarkemmassa vertailussa ovat alueellisesti lähimmät koulut. Jonkinlaisena lopullisena tavoitteena olisi saada selville optimaalinen taloushallinnon opetussuunnitelma.

Tutkimusongelmaa on lähdetty ratkaisemaan haastattelujen kautta, koska haluttiin luotettavia vastauksia. Niiden avulla selvitetään taloushallinnon opetussuunnitelman vahvuuksia ja heikkouksia.

Tutkimus on tärkeä, koska tradenomeilla voi olla vaikeuksia soveltaa oppimiaan asioita työelämässä. Tradenomiliitto TRAL ry:n opiskelijatutkimuksessa 60 prosenttia vastaajista koki voivansa soveltaa oppimaansa vähän tai ei ollenkaan. Osa syy tähän voi olla, että opintosisällöt eivät vastaa työelämän vaatimustasoa. (Reiss 2005.)

Tästä aiheesta on olemassa muutama aikaisemminkin tehty opinnäytetyö. Lahden ammattikorkeakouluun on tehty hyvin samankaltainen opinnäyte, joka kuitenkin keskittyy laajemmin tradenomien opintoihin, eikä siis pelkästään taloushallintoon. Lisäksi on tehty useampikin opinnäyte, joissa tutkitaan tradenomien työllistymistä. Ne voisivat olla ikään kuin tämän työn seuraava vaihe.

Opinnäyte koostuu karkeasti neljästä eri osiosta. Ensin selvitetään opetussuunnitelman teoriaa. Toinen osio on laajin, ja se keskittyy eri ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opetussuunnitelmien esittelyyn ja vertailuihin. Tämän jälkeen esitellään muutamia taloushallinnon työpaikkoja ja niiden osaamisvaatimuksia. Viimeinen osuus sisältää haastattelut, jonka aluksi käsitellään haastattelun teoriaa lyhyesti tutkimuksen kannalta ja sitten käydään läpi haastattelun toteutus, jonka avulla päästään tuloksiin.

2 OPETUSSUUNNITELMA

Tämä tutkimus käsittelee opetussuunnitelmaa, joten seuraavassa käydään läpi Euroopassa ja Suomessa vallitsevaa opetussuunnitelmajärjestelmää ammattikorkeakoulujen osalta. Opetussuunnitelmaa tarkastellaan myös osittain yleisesti, mutta enemmän ammattikorkeakoulujen näkökulmasta.

2.1 Opetussuunnitelman määritelmä

Opetusministeriö määrittelee opetussuunnitelman opetuksen ja opintojen suunnittelun välineeksi. Sen myötä opetuksesta saadaan kontrolloitu ja ehjä kokonaisuus. Opetussuunnitelmassa määritellään opintojaksojen ja opintokokonaisuuksien tavoitteet, laajuudet, sisällöt sekä opintojaksojen väliset aikataulut ja yhteydet toisiinsa. Hyvin laadittu opetussuunnitelma näyttää opiskelijan ammatillisen kasvun polun, joka luo valmiudet oppimiseen ja opintojen etenemiselle. Hyvän opetussuunnitelman avulla voidaan laatia henkilökohtainen opetussuunnitelma. (Auvinen, Hirvonen, Dal Maso, Kallberg & Putkuri 2007, 50.)

Opetussuunnitelma olisi hyvä laatia mahdollisimman monen tahon kanssa. Opiskelijoiden, opettajien, työelämän edustajien ja yhteistyökumppaneiden näkemykset ovat tärkeitä. Laadintaan käytettävä aika on siis yhtä tärkeää kuin sen tuloksena syntynyt opetussuunnitelma. (Auvinen ym. 2007, 160-161.)

2.2 Bolognan prosessi

Bolognan prosessi sai alkunsa vuonna 1999, kun opetusministerit kolmestakymmenestä Euroopan maasta allekirjoittivat Bolognan julistuksen. Sen jälkeen maiden määrä on kasvanut jo liki 50:een. Prosessin päämääränä on luoda yhteinen eurooppalainen korkeakoulutusalue. Alkuperäisen suunnitelman mukaan alue avattiin vuonna 2010, mutta kaikkia tavoitteita ei ollut vielä saavutettu, joten uudistustyö tulee jatkumaan seuraavat kymmenen vuotta. (CIMO 2011.)

Prosessin yhtenä tavoitteena on saada Euroopan ja sen lähialueiden maihin samanlaiset tutkintorakenteet. Lisäksi eurooppalaisten korkeakoulujen yhteistyöllä yritetään lisätä kansainvälistä liikkuvuutta ja korkeakoulutuksen laatuun panostetaan. Myös sosi-

aalista ulottuvuutta pyritään lisäämään, mikä antaa jokaiselle tasavertaisen mahdollisuuden päästä korkeakouluun opiskelemaan taustasta riippumatta. (CIMO 2011.)

Suomen korkeakoulututkinnot muuttuivat Bolognan prosessin mukaisiksi vuonna 2005. Tutkintoihin tuli myös sisällöllisiä muutoksia, joihin kuului opintoviikkojen muuttaminen opintopisteiksi sekä opiskelijälähtöisen opetuksen lisääminen. (CIMO 2011.)

2.3 Ammattikorkeakoulun opetussuunnitelma

Valtioneuvoston asetus ja ammattikorkeakoulun tutkintosääntö säätelevät opinnot, joiden avulla järjestetään tutkintoihin johtavat koulutusohjelmat. Opintojen ja samalla opetussuunnitelman laajuus tulee olla vähintään kolme ja enintään neljä lukuvuotta päätoimisten opintojen osalta. Ammattikorkeakoulu tekee itse esityksen koulutusohjelmista ja opetusministeriö päättää niistä valtioneuvoston asetuksen mukaan. Koulutusohjelmien opetussuunnitelmista päättää ammattikorkeakoulu sen mukaan kuin koulun tutkintosäännössä määrätään. (Ammattikorkeakoululaki 2003.)

2.4 Opetussuunnitelman rakenne

Ammattikorkeakoulujen opintoihin kuuluvat perus- ja ammattiopinnot, vapaasti valittavat opinnot, harjoittelu ja opinnäytetyö. Perusopinnot ovat kaikille opiskelijoille yhteisiä opintoja ja niiden tavoitteena on perehdyttää opiskelija asianomaisen tehtäväalueen normaaleihin teoreettisiin perusteisiin. Ammattiopinnoista osa voi olla vapaaehtoisia tai suuntautumisvaihtoehdon mukaan eriytyviä. Niiden tavoitteena on perehdyttää opiskelija asianomaisen tehtäväalueen olennaisiin ongelmakokonaisuuksiin siten, että valmistuttuaan hän osaa työskennellä kyseisen alan asiantuntijatehtävissä. (Asetus ammattikorkeakouluista 2003.)

Koulutusohjelman opinnot järjestetään opintojaksoina, jotka voivat olla opiskelijalle pakollisia, vaihtoehtoisia tai vapaasti valittavia. Viimeksi mainittuja voi sisällyttää tutkintoon 15 opintopistettä. Vuosittain julkaistavasta opinto-oppaasta löytyvät laaditut opetussuunnitelmat, eri tutkintojen vaatimukset ja suositeltava suoritusjärjestys. Opintojen suorittamisessa noudatetaan sitä opetussuunnitelmaa, joka on voimassa opintojen alkaessa. (Tutkintosääntö 2011, 8.)

Opetussuunnitelman tulisi olla opiskelijan kannalta sellainen, että hän voisi suunnitella opintonsa ja tehdä niiden kautta uratavoitteiden mukaisia valintoja. Koulutuksen järjestäjän tulisikin pitää opetussuunnitelma ajan tasalla eli kehittää sitä opiskelijoiden tarpeiden ja alueellisen työelämän kehityksen mukaan. (Hätönen 2001, 24-25.)

Opetussuunnitelmassa tulee näkyä opintokokonaisuuksien muodostuminen, joka sisältää opintojen tavoitteet, sisällön ja arvioinnin. Tämä antaa opiskelijalle käsityksen siitä mitä hänen osaamisessaan ja suorituksissaan arvioidaan. (Hätönen 2001, 25-26.)

Opetussuunnitelma tehdään koko tutkinnon suorittamisajalle ja sen tehtävä on tiedottaa ja markkinoiva. Kaikkien ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat ovat sähköisessä muodossa Internetissä. (Hätönen 2001, 26.)

Opetussuunnitelma erottaa oppilaitokset toisistaan, sillä jokaisella oppilaitoksella se on hyvin erilainen. Tämän kautta opiskelijat pystyvät valitsemaan itselleen mieluisen vaihtoehdon. Jos oppilaitos päättää keskittyä johonkin tiettyyn toimialaan, on sen helpompi keskittää resurssinsa siihen. Useamman eri toimialan opettaminen voi olla liian kallis ja linjaton vaihtoehto. (Hätönen 2001, 145.)

3 LÄHISEUDUN AMMATTIKORKEAKOULUJEN ESITTELY JA VERTAILU

Tässä luvussa esitellään Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssitarjonta ja verrataan sitä tarkemmin muihin lähimpiin ammattikorkeakouluihin, jotka ovat Lahti, Mikkeli ja Saimaa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kurssien sisällöistä on tehty lyhyt esittely, mutta muiden koulujen kurssit on vain lueteltu.

3.1 Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmaan kuuluu pakollisia taloushallinnon suuntautumisen kursseja 30 opintopisteen verran. Niiden lisäksi perusopintoihin kuuluu kaksi kurssia taloushallinnon opintoja, joista saa yhteensä viisi opintopistettä. Vapaavalintaisia taloushallinnon kursseja on neljä, joista voi saada kaikkiaan 12 opintopistettä. (Kymenlaakso 2010.)

3.1.1 Pakolliset taloushallinnon suuntautumisen kurssit

Kirjanpito 4 opintopistettä
 Kurssi sisältää yritysten liiketapahtumien kirjaamista taloushallinnon järjestelmien avulla. Kurssilla tehdään virallinen tilinpäätös ja käsitellään eri yhtiömuotojen tilinpäätösten erityispiirteitä.

Välitön verotus ja tilinpäätöksen suunnittelu 6 opintopistettä
 Tällä kurssilla laaditaan tilinpäätös suoriteperusteisesti jaksotuksia käyttäen. Tulos opitaan suunnittelemaan verotusnäkökohtien mukaan. Lisäksi kurssilla lasketaan eri yritysmuotojen veroja ja täytetään veroilmoituslomake.

Konsernitilinpäätös 3 opintopistettä
 Kurssilla opitaan eliminoimaan konsernin sisäiset tapahtumat sekä omistussuhteet ja laaditaan konsernin tuloslaskelma ja tase.

Kustannuslaskenta 3 opintopistettä
 Opintojaksolla opitaan kustannuksen käsite, kustannusten erittely ja kustannuslajit. Kustannuspaikkalaskennan avulla yrityksen kustannukset kohdistetaan erillisille kohteille.

Taloudellinen suunnittelu ja valvonta 6 opintopistettä
 Kurssi sisältää tuotteiden ja palveluiden hinnoittelumenetelmät, jotka ovat omakustannuslaskenta ja katelaskenta. Yrityksen toimintaa opitaan suunnittelemaan ja valvomaan tavoite- ja tarkkailulaskennan avulla. Balanced-scorecardin kanssa laaditaan taloudellisia mittareita.

Tilinpäätöksen analysointi 3 opintopistettä
 Opintojaksolla analysoidaan yrityksen toimintaa kannattavuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta. Siihen kuuluu tunnuslukujen laskeminen eri käyttötarkoituksia varten.

Rahoituslaskelmat 2 opintopistettä
 Kurssilla kirjataan kirjanpitoon erilaisia rahoitusinstrumentteja ja laaditaan yrityksen rahoitus- ja kassavirtalaskelmia. Lisäksi lasketaan tärkeimpiä rahoituksen tunnuslukuja ja tutustutaan pankin tarjoamiin rahoitusvaihtoehtoihin.

Sähköinen taloushallinto 3 opintopistettä

Kurssilla käydään läpi verkkolaskutuksen sisältöä ja sen vaatimuksia. Lisäksi opetellaan miten yrityksen kuukautiset veroilmoitukset tehdään ja miten laaditaan suunnitelma sähköisestä arkistoinnista.

(Kymenlaakso 2010.)

3.1.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit

Kirjanpidon perusteet 3 opintopistettä

Kurssilla opitaan laskentatoimen peruskäsitteet ja termistö. Tiliristikoiden avulla laaditaan pienen yrityksen peruskirjauksia, joihin sisällytetään myös arvonlisävero.

Kannattavuuslaskelmat 2 opintopistettä

Kurssilla tutustutaan kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin ja niiden keskinäiseen yhteyteen. Lisäksi tehdään tavallisia kannattavuuslaskelmia.

(Kymenlaakso 2010.)

3.1.3 Vapaasti valittavat taloushallinnon kurssit

Seuraavat taloushallinnon vapaavalintaiset kurssit ovat syksyn 2010 opetussuunnitelman mukaisia. Vapaavalintaiset kurssit saattavat vaihdella vuosittain.

Kirjanpidon erityiskysymykset 3 opintopistettä

Tilintarkastus 3 opintopistettä

IFRS, yritysjärjestelyt & OYL 3 opintopistettä

KLT-projekti 3 opintopistettä

(Kymenlaakso 2010.)

3.2 Lahden ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit

Lahden ammattikorkeakoulun taloushallinnon suuntautumisen kurssit kuuluvat 80 opintopisteen ammattiopintoihin eli mitään erillistä taloushallinnon opintopakettia ei ole. Puhtaasti taloushallinnon opintoja on lähes saman verran kuin Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa eli 29 opintopisteen verran. Kursseja on kuitenkin muutama

enemmän eli ne ovat laajuudeltaan pienempiä. Perusopintoihin kuuluu yksi neljän opintopisteen taloushallinnon kurssi. Vapaasti valittavia opintoja on neljä kurssia, kukin kolmen opintopisteen laajuisia. (Lahti 2010.)

3.2.1 Pakolliset taloushallinnon suuntautumisen kurssit

Kirjanpidon erityiskysymyksiä	3 opintopistettä
ATK-sovellukset	3 opintopistettä
Tilinpäätöksen laadinta	4 opintopistettä
Vero-oikeus	3 opintopistettä
Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu	3 opintopistettä
Arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiä	2 opintopistettä
Kansainvälinen arvonlisäverotus	2 opintopistettä
Johdon laskentatoimi	4 opintopistettä
Laskentatoimi	3 opintopistettä
Rahoitussuunnittelu	2 opintopistettä

(Lahti 2010.)

3.2. Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit

Talouden ohjaus	4 opintopistettä
-----------------	------------------

(Lahti 2010.)

3.2.3 Vapaasti valittavat taloushallinnon kurssit

Arvopaperikauppa	3 opintopistettä
Tilintarkastuksen perusteet	3 opintopistettä
Johdon raportointi	3 opintopistettä
Yrityksen laskentatoimi	3 opintopistettä

(Lahti 2010.)

3.3 Mikkelin ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit

Mikkelin ammattikorkeakoulun taloushallinnon suuntautumisen opinnot kuuluvat vaihtoehtoisii ammattiopintoihin, joita on suoritettava vähintään 50 opintopistettä. Koululla ei siis ole mitään pakollista taloushallinnon suuntautumista. Seitsemän kurssia on selkeästi taloushallintoon liittyviä ja niistä saa yhteensä 34 opintopistettä. Pakollisia taloushallinnon perusopintoja on kaksi kurssia, joista saa yhteensä 11 opintopistettä. (Mikkeli 2010.)

3.3.1 Taloushallinnon suuntautumisen kurssit

Budjetointi	5 opintopistettä
Kirjanpito ja tilinpäätös	6 opintopistettä
Sijoitustoiminta	5 opintopistettä
Taloushallinnon englanti	3 opintopistettä
Tilinpäätösanalyysi ja tilintarkastus	5 opintopistettä
Tilinpäätösinformaatio	5 opintopistettä
Yritysverotus	5 opintopistettä

(Mikkeli 2010.)

3.3.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit

Taloushallinnon perusteet	5 opintopistettä
Yrityksen laskentatoimi	6 opintopistettä

(Mikkeli 2010.)

3.4 Saimaan ammattikorkeakoulun taloushallinnon kurssit

Saimaan ammattikorkeakoulussa voi suuntautua laskentatoimeen. Suuntautumisopintoja on kaikkiaan 73 opintopistettä, joista peräti 65 opintopistettä on taloushallinnon kursseja. Kaikille yhteisiä taloushallinnon perusopintoja on yksi kurssi, josta saa kolme opintopistettä. (Saimaa 2010.)

3.4.1 Taloushallinnon suuntautumisen kurssit

Kirjanpidon perusteet 1	3 opintopistettä
Kirjanpidon perusteet 2	3 opintopistettä
Osakeyhtiön erityiskysymykset ja erityisjärjestelyt	3 opintopistettä
Kirjanpidon erityiskysymykset	3 opintopistettä
Taloushallinnon sovellukset	3 opintopistettä
Erillistilinpäätös	3 opintopistettä
Konsernitilinpäätös	3 opintopistettä
Tilinpäätösinformaatio	3 opintopistettä
Tilinpäätösanalyysit	4 opintopistettä
Johdanto tilintarkastukseen	3 opintopistettä
Tilintarkastus käytännössä	3 opintopistettä
Laskentasovellukset	3 opintopistettä
Organisaation kannattavuusajattelu	2 opintopistettä
Kustannuslaskenta ja hinnoittelu	4 opintopistettä
Budjetointi ja talouden ohjaus	3 opintopistettä
Investointilaskenta	3 opintopistettä
Johdon raportointi	3 opintopistettä
Rahoitus	5 opintopistettä
Yritysverotus	5 opintopistettä
Arvonlisäverotus	3 opintopistettä

(Saimaa 2010.)

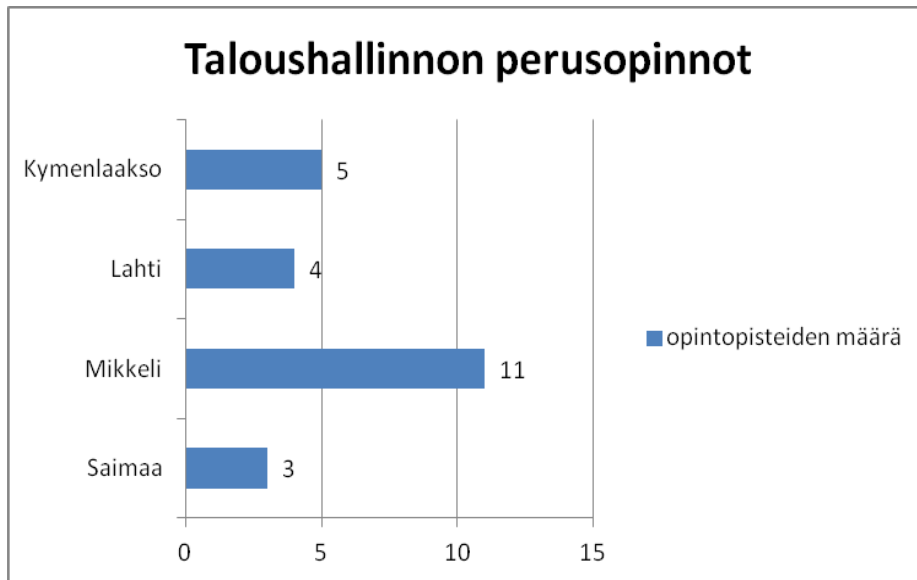
3.4.2 Pakolliset perusopintoihin kuuluvat taloushallinnon kurssit

Laskentatoimen perusteet	3 opintopistettä
--------------------------	------------------

(Saimaa 2010.)

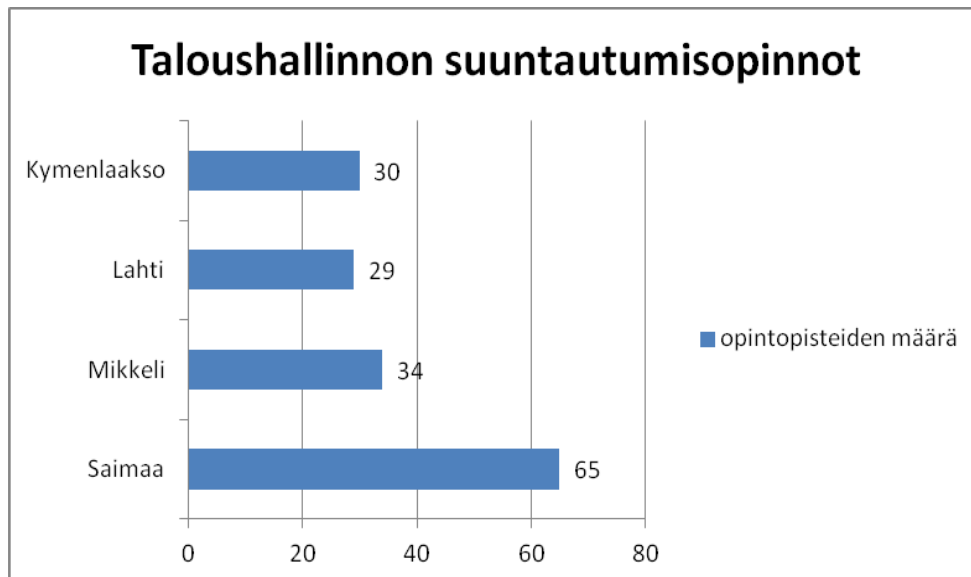
3.5 Taloushallinnon opintojen vertailu

Tässä luvussa verrataan neljän edellä esitellyn ammattikorkeakoulun taloushallinnon kursseja. Esiteltyjen kurssien opintopisteet on laskettu yhteen perusopintojen, suuntautumisopintojen ja kaikkien opintojen osalta.

Kuva 1. Kuvassa on neljän alueellisesti lähimmän ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opintojen määrä perusopintojen osalta.

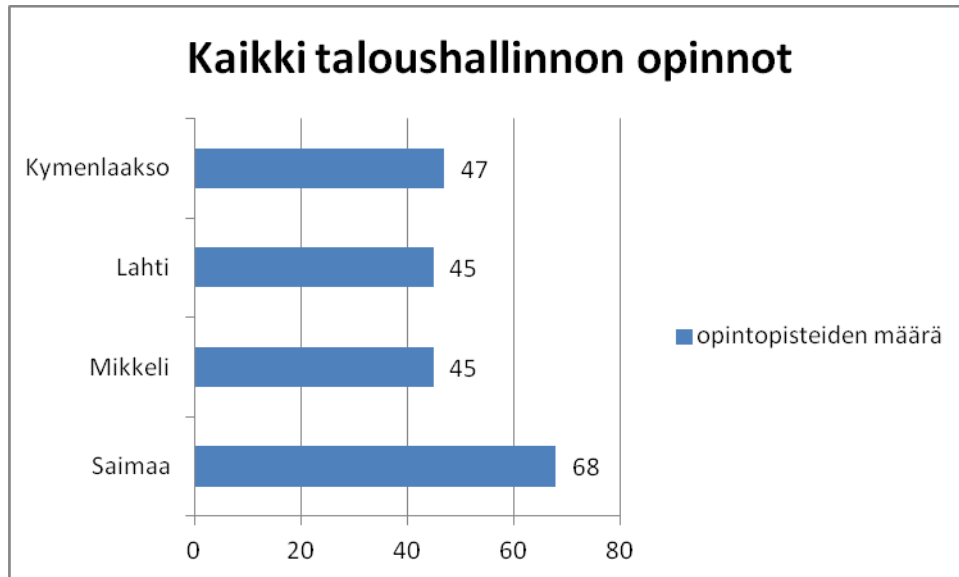
Kuvasta voidaan huomata, että Mikkelin ammattikorkeakoulussa (11 opintopistettä) on selvästi enemmän taloushallinnon perusopintoja kuin muissa seudun oppilaitoksissa. Kymenlaakso (5 opintopistettä), Lahti (4 opintopistettä) ja Saimaa (3 opintopistettä) ovat lähes tasoissa.

Kuva 2. Kuvassa on neljän alueellisesti lähimmän ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opintojen määrä suuntautumisopintojen osalta.

Kymenlaakson (30 opintopistettä), Lahden (29 opintopistettä) ja Mikkelin (34 opintopistettä) kouluissa on lähes saman verran taloushallinnon suuntautumisopintoja. Saimaan ammattikorkeakoulussa (65 opintopistettä) taloushallinnon suuntautumisopintojen tarjonta on kaksinkertainen muihin kouluihin verrattuna.

Kuva 3. Kuvassa on neljän alueellisesti lähimmän ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opintojen määrä kaikkien opintojen osalta.

Kymenlaakso (47 opintopistettä), Lahti (45 opintopistettä) ja Mikkelä (45 opintopistettä) ovat kaikissa opinnoissakin lähes tasoissa. Niiden ero Saimaaseen (68 opintopistettä) on kuitenkin vähän kaventunut verrattuna suuntautumisopintoihin.

4 TALOUSHALLINNON KURSSIEN VERTAILU SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULUJEN VÄLILLÄ

Seuraavassa verrataan Suomen ammattikorkeakoulujen taloushallinnon opintoja. Vertailuissa on keskitytty perusopintoihin, suuntautumisopintoihin ja kaikkiin taloushallinnon opintoihin, joihin on lisätty mahdolliset valinnaiset opinnot. Kymenlaakson, Lahden, Mikkelin ja Saimaan kouluja lukuun ottamatta tarkemmat tiedot muiden koulujen kursseista löytyvät aakkosjärjestyksessä liitteistä (1-16).

Suuntautumisopintojen pakollisuus vaihtelee kouluittain. Yhdessä koulussa kaikki suuntautumisopinnot saattavat olla pakollisia, toisessa voi olla puolet pakollisia ja

kolmannessa ei sitten ole pakollisia suuntautumisia ollenkaan. Joka tapauksessa jokaisessa koulussa ei ole kuitenkaan mahdollista opiskella kaikkia taloushallinnon opintoja, vaikka opiskelija niin haluaisikin.

4.1 Ammattikorkeakoulujen valinta

Suomessa on nykyään 27 ammattikorkeakoulua. Tähän tutkimukseen on valittu sellaiset ammattikorkeakoulut, joissa on mahdollisuus opiskella taloushallinnon suuntautumista. Niiden määräksi saatiin lopulta 20 koulua. Vertailussa on keskitytty nimenomaan nuorille tarkoitettuun tutkintoon. Tämän takia Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu jäi tutkimuksesta pois, koska siellä voi opiskella taloushallintoa vain aikuisopiskelussa. Kaikki tiedot on poimittu vuoden 2010 opetussuunnitelmista ja enimmäkseen sen vuoden syksyllä aloittavien opetussuunnitelmista. Useammalla ammattikorkeakoululla on monta eri sijaintipaikkakuntaa, kuten Laurealla tai Turulla. Näistä on vertailuun valittu vain yksi paikkakunta.

4.2 Taloushallinnon kurssin määrittely

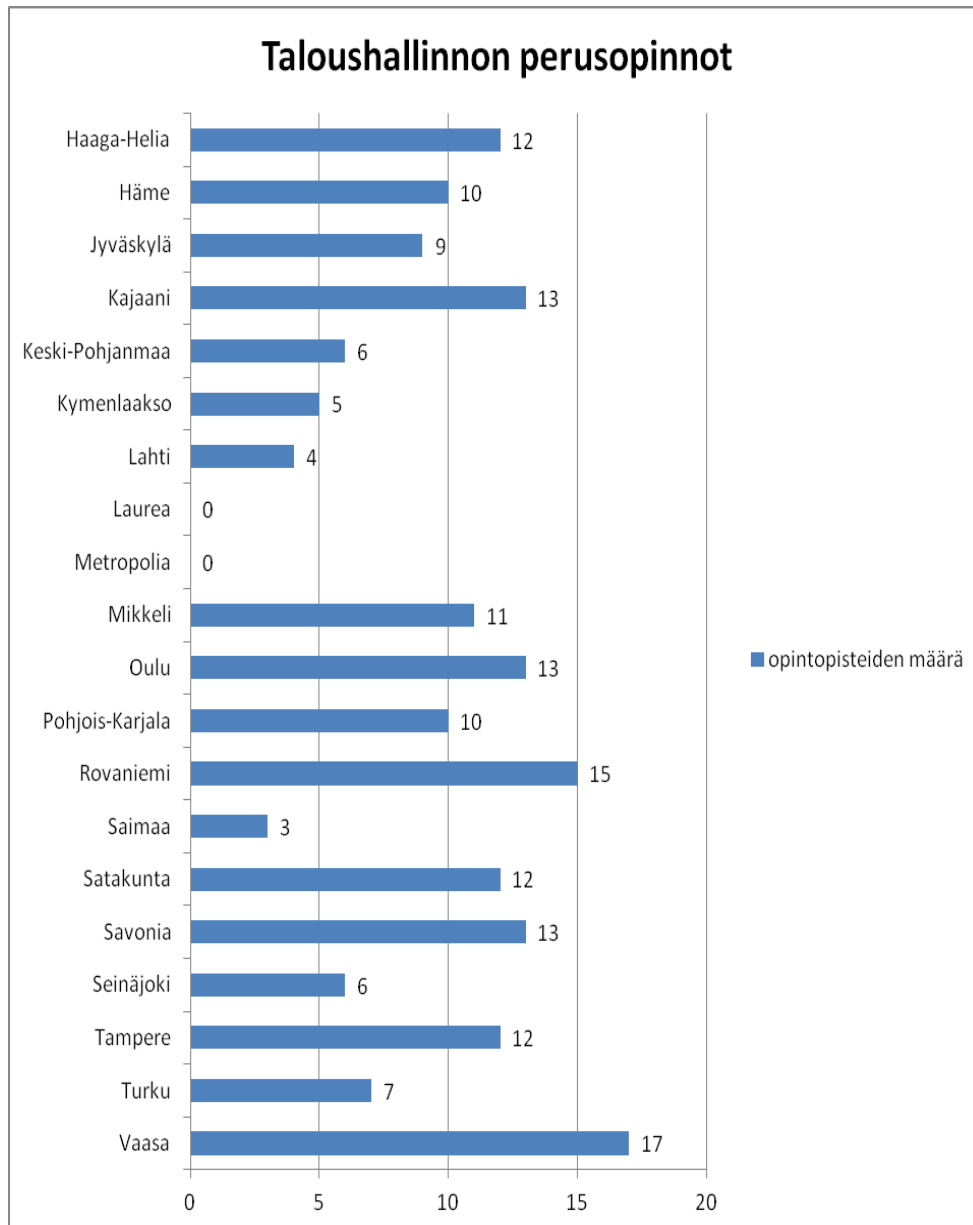
Joidenkin kurssien osalta on aika vaikea sanoa, kuinka paljon ne liittyvät taloushallintoon. Finanssialan kurssit on sisällytetty taloushallintoon. Sen sijaan matematiikan kursseja ei ole otettu mukaan, vaikka ehkä taloushallinnon suuntautujat tarvitsevat niitä eniten. Myös juridiset kurssit on karsittu enimmäkseen pois. Joissakin kouluissa on sijoitettu muutama juridiikan kurssi taloushallinnon suuntautumisopintojen kanssa samaan, mutta niitä ei siis ole otettu huomioon vertailussa, paitsi siinä tapauksessa, jos kurssi sisältää myös joitain taloushallinnon opintoja.

4.3 Taloushallinnon opintojen vertailu

Vertailujen tarkoitus on näyttää, kuinka paljon taloushallinnon opintoja kouluissa on ja mitä eroja koulujen välillä on. Samalla myös nähdään se, miten Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ja muut lähiseudun koulut sijoittuvat vertailussa.

Vertailuista ei selviä, kuinka suuren osan esimerkiksi kunkin koulun taloushallinnon perusopinnot muodostavat koko koulun perusopinnoista. Tämän takia pelkästään opintopisteiden määrä ei kerro kaikkea. Joistain kouluista vertailu saattaa antaa hie-

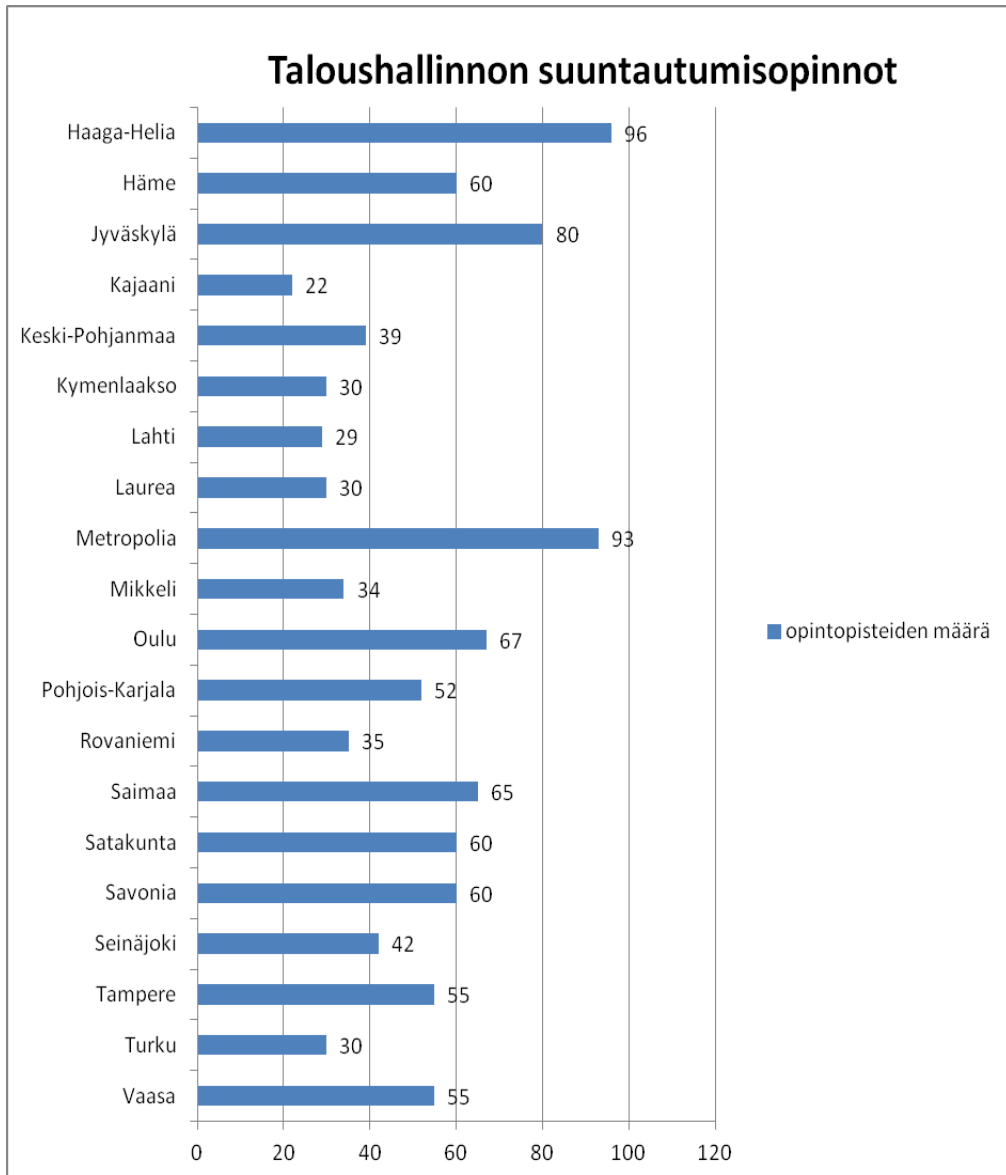
man väärän kuvan. Esimerkiksi Laurean ammattikorkeakoulusta on vertailuun valittu Keravalla toimiva oppilaitos, jonka taloushallinnon kurssien määrä varmasti eroaa muista Laurean oppilaitoksista.

Kuva 4. Kuvassa on kahdenkymmenen ammattikorkeakoulun taloushallinnon opintojen määrä perusopintojen osalta.

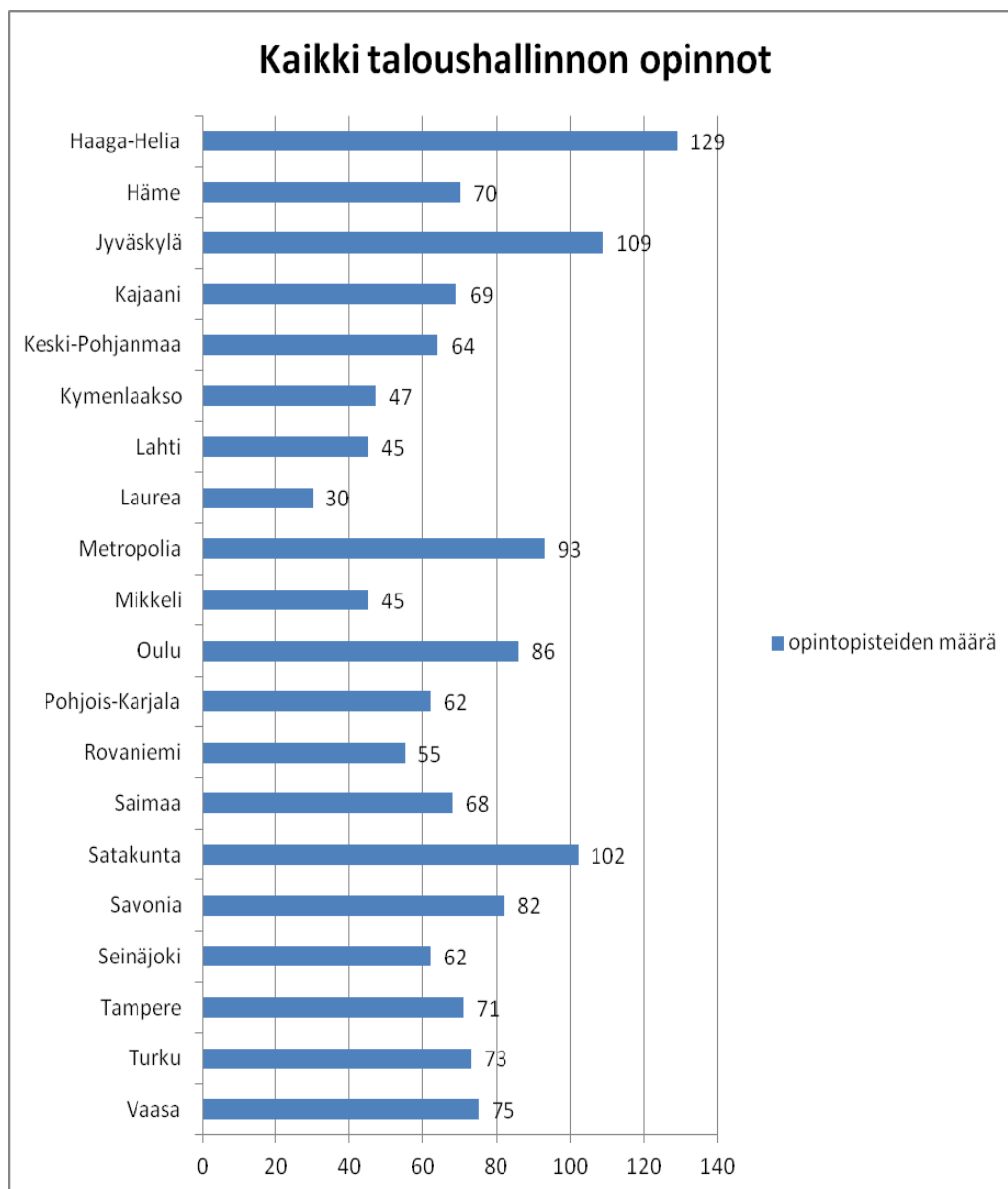
Kuvasta huomataan, että taloushallinnon perusopintoja on eniten Vaasassa (17 opintopistettä) ja Rovaniemellä (15 opintopistettä). Kymenlaakson ammattikorkeakoulu (5 opintopistettä) sekä sen lähellä sijaitsevat Lahti (4 opintopistettä) ja Saimaa (3 opintopistettä) jäävät perusopintojen osalta selvästi muista kouluista. Kymenlaaksoa lähim-

mistä kouluista Mikkeli (11 opintopistettä) on puolen välin paremmalla puolella. Laurea ja Metropolialla ei taloushallinnon perusopintoja ole.

Kuva 5. Kuvassa on kahdenkymmenen ammattikorkeakoulun taloushallinnon opintojen määrä suuntautumisopintojen osalta.

Kuvasta voidaan huomata, että Haaga-Heliällä (96 opintopistettä), Metropolialla (93 opintopistettä) ja Jyväskylällä (80 opintopistettä) on eniten taloushallinnon suuntautumisopintoja. Kymenlaakso (30 opintopistettä), Lahti (29 opintopistettä) ja Mikkeli (34 opintopistettä) jäävät tässä vertailussa selvästi muista kouluista. Lähimmistä kouluista vain Saimaa (65 opintopistettä) yltää kärkipäähän.

Kuva 6. Kuvassa on kahdenkymmenen ammattikorkeakoulun taloushallinnon opintojen määrä kaikkien opintojen osalta.

Eniten taloushallinnon opintoja on Haaga-Heliassa (129 opintopistettä), Jyväskylässä (109 opintopistettä) ja Satakunnassa (102 opintopistettä). Kymenlaakso (47 opintopistettä), Lahti (45 opintopistettä), Mikkeli (45 opintopistettä) ja osittain myös Saimaa (68 opintopistettä) jäävät vertailussa häntäpäähän.

5 TALOUSHALLINNON TYÖPAIKAT VAATIMUKSINEEN

Seuraavassa tarkastellaan muutamia taloushallintoon liittyviä ammatteja. Ensin selvitetään, millaisia osaamisvaatimuksia niissä on ja mitä vaatimuksia työpaikkailmoituk-

set osoittavat. Jokaisen ammatin lopuksi selvitetään, mitkä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opintosuunnitelman kurssit olisivat tärkeimpiä kyseisellä alalla. Tämän avulla pyritään selvittämään ne tärkeimmät taloushallinnolliset taidot, joita opetuksessa tulisi huomioida. Kaikille seuraaville taloushallinnon työpaikoille tärkeitä taloushallinnon ulkopuolisia opintoja ovat tietotekniikan opinnot, matematiikan opinnot ja kieliopinnoista ainakin englanti (Ammattitiedot).

5.1 Palkanlaskija

Palkanlaskijan tehtävänä on työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkojen laskenta. Lisäksi hän tekee palkkoihin liittyvät tilastoinnit ja viranomaisten vaatimat tilitykset. Palkanlaskijan on laskettava mm. ennakonpidätykset, luontoisedut, matkakustannusten korvaukset ja lomarahat. Keskeisenä osana palkanlaskijalla on työlainsäädännön tunteminen. Palkkojen maksu suoritetaan pääasiassa tietokoneohjelmien avulla, joten tietoteknillisiä taitoja tarvitaan. (Ammattitiedot, palkanlaskija.)

Lemminkäinen Oyj hakee palkanlaskijaa määräaikaiseen työsuhteeseen. Henkilö toimisi osana henkilöstötyön asiantuntijapalveluiden palkka- ja palkitsemispalveluiden tiimiä. Tehtävinä olisivat työntekijöiden palkanlaskenta, neuvonta palkkahallintoon liittyvissä asioissa, asiakaspalvelu ja viranomaisyhteydet. Työntekijä toimisi organisaation esimiesten tukena palkka- ja työsuhdeasioissa. Muutaman vuoden kokemus palkanlaskennasta ja kapallinen koulutus ovat edellytyksiä. Työpaikassa on käytössä MBP-, SAP- ja Populus-järjestelmät, joten tietojärjestelmien hallinta tulee osata. Työehtosopimusten tunteminen on työpaikassa arvossaan. Jos työntekijä tuntee talotekniikkatoimialan lvi- ja sähkö sopimukset sekä rakennusalan työehtosopimukset, siitä on etua. Lisäksi arvostetaan reippautta, oma-aloitteellisuutta, järjestelmällisyyttä, asiakaspalveluhenkisyttä ja paineensietokykyä. (Työpaikkailmoitus, palkanlaskija.)

Palkanlaskijalle varmasti tärkein olisi erillinen palkanlaskentaan keskittyvä kurssi. Nykyisissä taloushallinnon kursseissa ei ole selkeästi sellaista palkanlaskijalle tarpeellista. Monesta kurssista on kuitenkin paljon hyötyä. Juridiset kurssit ovat myös tärkeitä lainsäädännön takia.

5.2 Tilintarkastaja

Tilintarkastaja tarkastaa yrityksen tai yhteisön tilinpäätöksen, kirjanpidon ja hallinnon. Hän antaa lausuntoja ja neuvoja virheellisistä asioista ja niiden korjaamista. Tilintarkastajan voi antaa neuvoja budjetoinnin, palkanlaskennan ja verotuksen asioissa. Tilintarkastajan täytyy osata käyttää erilaisia tietotekniikan ja taloushallinnon ohjelmia. Lainsäädännön tunteminen ja alan kehityksen seuraaminen on välttämätöntä. (Ammattitiedot, tilintarkastaja.)

Ernst & Young hakee Lahteen tilintarkastajaa. Työhön vaaditaan hyvillä arvosanoilla suoritettu KTM-tutkinto, jossa pääaineena on ollut laskentatoimi. Aikaisempaa työkokemusta tilintarkastuksesta tai kirjanpidosta tulisi olla. Henkilöltä odotetaan hyviä vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaitoja sekä aktiivista tiimeissä toimimista. Joustava ja analyyttinen toimintatapa sekä hyvä ongelmanratkaisukyky auttavat menestymään tehtävässä. Hyvä suullinen ja kirjallinen suomen sekä englannin kielen taito ovat edellytyksinä. Myös ruotsin kielen taito katsotaan eduksi. (Työpaikkailmoitus, tilintarkastaja.)

Tilintarkastajalle tärkein on vapaavalintainen tilintarkastuksen kurssi. Suuntautumiskursseista välitön verotus ja tilinpäätöksen suunnittelu sekä tilinpäätöksen analysointi lienevät tärkeimpiä. Oikeastaan kaikki muutkin taloushallinnon kurssit ovat olennaisia, sillä tilintarkastajan täytyy hallita kokonaisuus.

5.3 Kirjanpitäjä

Kirjanpitäjä hoitaa kirjanpitoa, laskutusta tai reskontria riippuen organisaatiosta. Usein pienten yritysten kirjanpito annetaan tilitoimistojen hoidettavaksi eli kirjanpitäjä saattaa tehdä samoja asioita kuin tilintarkastaja. Tärkeimpiä tehtäviä on yrityksen kannattavuuden seuranta. Kirjanpitäjä on mukana budjetin laadinnassa, hinnoitteluun liittyvissä laskelmissa ja raporttien tuottamisessa. Reskontrassa kirjanpitäjän tehtävänä on hoitaa osto- ja myyntitilejä sekä avustaa luotonvalvonnassa ja perinnässä. Tietokonetta käytetään paljon, joten atk-ohjelmien käyttö tulee hallita. (Ammattitiedot, kirjanpitäjä.)

Adecco Finland Oy hakee Pohjanmaan Ekonomitoimisto Oy:lle vakituista kirjanpitäjää Seinäjoelle. Työtehtäviin kuuluu asiakasyritysten kirjanpito- ja tilinpäätökset. Yritys odottaa työhön soveltuvaa koulutusta ja ammattitaitoa kirjanpidon tehtävistä sekä vastuullisuutta ja pelisilmää. Hyvät vuorovaikutus- ja organisointitaidot sekä asiakaspalveluhenkisyys ovat edellytyksinä. Yrityksessä arvostetaan KLT-tutkintoa, kokemusta sähköisistä taloushallinnon järjestelmistä sekä teollisen yritystoiminnan tunte-
musta. Yritys tarjoaa haastavan työn kasvavassa ja arvostetussa yrityksessä. (Työpaikkailmoitus, kirjanpitäjä.)

Kirjanpito on varmasti kirjanpitäjälle tärkein, mutta hänellekin kaikki muut ovat tarpeellisia. Budjetointia, hinnoittelua ja raporttien tuottamista käsitellään eniten taloudellinen suunnittelu ja valvonta kurssilla, joten se olisi myös kirjanpitäjälle oleellinen kurssi.

5.4 Controller

Controllerin käsite on laaja, sillä on olemassa erilaisia nimikkeitä esimerkiksi Assistant Controller ja Business Controller. Nimikkeen mukaan työn asema vähän vaihtelee, mutta työtehtävät ovat suunnilleen samanlaisia. Controller voi toimia ulkoisen laskennan puolella, mutta enemmän toimenkuva painottuu sisäisen laskennan puolelle. Hänen on muun muassa analysoitava taloudellista tietoa, laadittava ennusteita, tuotettava raportteja, seurattava kannattavuutta ja ohjeistettava konserniyhtiöitä. (Kuronen & Vattulainen 2009, 21-22.)

Laurean ammattikorkeakoulu hakee Assistant Controlleria. Työtehtäviä ovat hankkeiden talousseuranta ja sisäinen laskenta sekä näiden toimintojen kehittäminen. Hyvä kokemus kirjanpidosta olisi suotavaa. Erilaisissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa mukana olo ja EU:n rakennerahastojen tunteminen katsotaan eduksi. Raportointi tapahtuu laskentapäällikölle. Koulutuksena pitäisi olla tradenomi tai merkonomi ja aikaisempi kokemus taloushallinnon tehtävistä olisivat edellytyksenä. Taloushallinnon prosessit saisivat olla tuttuja entuudestaan. Asiantuntevuus, joustavuus, kyky oppia uutta, hyvä asennoituminen työhön ja erinomaiset vuorovaikutustaidot ovat ensiarvoisen tärkeitä asioita. Myös englannin kielellä toimiminen tulee tarpeeseen. (Työpaikkailmoitus, assistant controller.)

Controllerin työnkuva voi olla niin laaja, että kaikenlaiset taloushallinnon kurssit tulevat tarpeeseen. Ehkä kuitenkin taloudellinen suunnittelun ja valvonta olisi se tärkein kurssi.

6 HAASTATTELU

Haastattelu voidaan ymmärtää monella tavalla. Tässä teoriaosuudessa keskitytään sellaiseen haastattelun teoriaan, joka liittyy jollain tavalla tähän tutkimukseen.

6.1 Haastattelun määritelmä

Haastattelu on valmiiksi suunniteltua päämäärähakuista toimintaa, jolla tähdätään tiedon hankintaan. Tavoitteena olisi saada luotettavaa tietoa, jonka avulla pyritään tutkimusongelman ratkaisemiseen. Ihanteellinen haastattelu kulkisi suurin piirtein seuraavasti. Haastattelun aloittaa haastattelija, jonka tehtävänä on johtaa haastattelua. Hänen pitää todennäköisesti motivoida haastateltavaa, jotta tämän mielenkiinto pysyy yllä. Haastattelutilanteen aikana haastateltava oppii oman roolinsa ja hänen on luotettava siihen, että annetut tiedot käsitellään luottamuksellisesti. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 42-43.)

6.2 Haastattelun lajit

Haastatteluja on monenlaisia, mutta tutkimushaastattelun lajit voidaan jakaa käytännössä kolmeen. Ne ovat lomakehaastattelu, avoin haastattelu ja teemahaastattelu.

6.2.1 Lomakehaastattelu

Lomakehaastattelu, joka tunnetaan myös nimellä strukturoitu haastattelu, on haastattelulajeista yleisin. Lomakkeessa kysymykset ja väitteet ovat ennalta määrätyissä muodoissa ja niiden järjestys on aina sama. Lomakehaastattelun etuna voidaan pitää sen helppoa toteutusta, minkä johdosta jokaiseen vastaukseen kuluu vain vähän aikaa. Haasteena on lomakkeen ja kysymysten muotoilu. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 44-45.)

6.2.2 Avoin haastattelu

Avoimella haastattelulla on monta nimeä. Siitä voidaan käyttää myös esimerkiksi nimeä strukturoimaton haastattelu tai syvähaastattelu. Haastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä ja haastattelijan tehtävänä on syventää haastateltavan vastauksia. Haastattelutilanne on ikään kuin keskustelu, jossa kysymyksen vastaus määrittää seuraavan kysymyksen. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 45-46.)

6.2.3 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu on muiden haastattelujen välimuoto eli puolistrukturoitu haastattelu. Haastattelussa jokin asia on ennalta määrätty, mutta ei kaikki. Esimerkiksi kysymysten järjestys ja sanamuoto voivat vaihdella, eikä vastausvaihtoehtoa välttämättä ole. Haastattelun ominaispiirteenä on jokin teema, jonka mukaan haastattelu etenee. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47-48.)

6.3 Haastateltavien valinta

Ensin olisi päätettävä, kuinka monta ihmistä haastatellaan, ja se riippuu paljon tutkimuksen tarkoituksesta. Koska kovin tarkkaa lukua ei voida määritellä, on tutkijan haastateltava niin montaa ihmistä, kunnes hän saa tarvitsemansa tiedon. Haastattelua suunniteltaessa pitää valita, millaisia ihmisiä haastatellaan ja kuinka monta heitä on. Haastateltavan pitää päättää, käsitelläänkö heitä ryhmänä vai erikseen. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 58-60.)

6.4 Haastattelijan vaatimukset

Hyvän haastattelijan täytyy tuntea aihepiiri ja osata keskustella asiasta. Hänen pitää osata kysyä selkeitä ja lyhyitä kysymyksiä. Haastatteliija tuntee haastattelun tarkoituksen ja osaa ohjata tilannetta sen mukaisesti. Hän ei saisi esittää omia mielipiteitä keskusteltavasta aiheesta, eikä johdatella haastateltavaa niiden avulla. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 68.)

Haastattelijan olisi hyvä haastattelun alussa nostaa haastateltavan luottamusta jollain tavalla. Aluksi voidaan vaihtaa muutama sana säästä tai muusta neutraalista aiheesta,

johon molempien on helppo lähestyä. Ennen haastattelun aloitusta haastattelija kertoo tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteen, jotta haastateltava ymmärtää, mistä on kysymys. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 24-25.)

6.5 Kysymysten laadinta

Strukturoidussa haastattelussa kysymysten muotoiluun ja esittämiseen kiinnitetään paljon huomiota, sillä haastateltavan vaikutus vastauksiin halutaan minimoida. Jo kysymysten muoto vaikuttaa haastateltavan vastaukseen, joten niiden tulisi liittyä toisiinsa ketjun omaisesti. Parempi on aloittaa laajemmista kysymyksistä ja siirtyä pikku hiljaa yksityiskohtaisempiin. Kysymyksiä ei kuitenkaan kannata esittää sarjana, sillä haastateltava saattaa vastata vain viimeiseen kysymykseen ohittaen muut. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 51-52, 54-55.)

On hyvä muistaa, että haastattelu on vuorovaikutustilanne ja se voi muuttua tilanteen mukaan. Näin tarkoissa etukäteisohjeistuksissa voi olla turha pitäytyä liikaa. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 56.)

6.6 Aineiston analyysi

Haastattelujen jälkeen tutkijalla on edessään aineisto ja sitä pitäisi alkaa tulkita. Ensimmäisenä mielessä on epävarmoja kysymyksiä, joilla kyseenalaistetaan aineiston luotettavuus. Tämän jälkeen on aloitettava ikään kuin uusi haastattelu, jossa kysellään analyyttisiä kysymyksiä ja vastaajana on aineisto itse. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2010, 9.)

Aluksi tutkija tutustuu aineistoon ja alkaa luokitella siitä erilaisia teemoja. Tämän jälkeen tulee analyysi, jossa vertaillaan eri teemoja ja ilmiöitä. Analyysin vaiheeseen siirtyminen voi olla monelle hankalaa ja se kannattaakin aloittaa samaan aikaan aineiston keruun kanssa. Lopuksi kootaan tulokset ja tehdään aineistosta tulkinta. (Hyvärinen ym. 2010, 11-12.)

7 HAASTATTELUN TOTEUTUS

Tutkimuksen alussa oli useampia toteutusmahdollisuuksia. Yksi mahdollisuus oli tehdä kyselytutkimus, jossa siis olisi laajempi vastaajajoukko. Yleensä näissä kyselyissä vastausprosentti saattaa jäädä kovin matalaksi, joten siitä luovuttiin. Haastattelu oli järkevämpi vaihtoehto, sillä tulokset olisivat todennäköisesti luotettavimpia. Haastattelu ei välttämättä ole niin mielekäs tutkimusmuoto, koska se vaatii vuorovaikutusta ihmisten kanssa. Tälle tutkimukselle se oli kuitenkin parempi vaihtoehto, koska haluttiin nimenomaan saada selkeitä vastauksia aihealueesta.

7.1 Haastattelumuoto

Haastattelumuotona oli ehkä alun perin tarkoitus käyttää avointa haastattelua, mutta lopulta siitä tuli enemmän teemahaastattelu. Haastattelussa oli tavallaan siis yksi selkeä teema eli taloushallinnon opetussuunnitelma. Kysymyksiä ei laitettu etukäteisjärjestykseen, vaan ne kysyttiin aika sattumanvaraisessa järjestyksessä, osittain vastausten mukaan.

7.2 Kohdejoukon valinta

Oli selvää, että haastateltaviksi haluttiin taloushallinnon parissa työskenteleviä henkilöitä. Vaikeinta oli valita sopivat haastattelun kohteet, koska ei ollut ihan selkeää kuvaa siitä, miten suuri merkitys taloushallinnolla on missäkin yrityksessä. Sen takia kohteiksi pyrittiin valitsemaan sellaiset yritykset, jotka ovat erikoistuneet juuri taloushallintoon.

Lopulta haastattelukohteiksi valittiin kaksi tilitoimistoa ja talouspalvelukeskus. Tilitoimistoista valittiin vielä kaksi erikokoista, joten kaikki kolme haastattelukohdetta olivat erikokoisia. Näin kohteina oli pieni muutaman ihmisen tilitoimisto, suurempi noin 20 ihmisen tilitoimisto ja suurimpana useiden kymmenien ihmisten talouspalvelukeskus.

Haastateltavien henkilöiden valinnassa ei oltu niin tarkkoja. Tärkeintä oli saada jokaisesta yrityksestä joku haastateltavaksi. Kaikki yritykset olivat kuitenkin sellaisia, että henkilöillä on useamman vuoden kokemus taloushallintoon liittyvistä asioista.

7.3 Kysymyksien laadinta

Kysymykset kehiteltiin taloushallinnon opetussuunnitelman pohjalta. Niissä haluttiin nimenomaan keskittyä vain opetussuunnitelmaan, eikä mihinkään muihin asioihin. Tutkimukseen olisi varmaan saanut monipuolisemman kysymyslistan ottamalla jonkun toisenkin aiheen käsittelyyn, mutta se olisi saattanut johtaa tutkimuksen tarkoitusta harhaan.

8 TUTKIMUSTULOKSET

Kolmesta haastattelusta saadut tutkimustulokset on koottu yhteen. Kymmenen haastattelukysymystä (liite 17) on jaettu kuuteen eri kategoriaan.

8.1 Kurssien laajuudet

Ensimmäiset kysymykset liittyivät kurssien laajuuteen (kysymykset 1 ja 2). Kirjanpito ja sähköinen taloushallinto koettiin sellaisiksi kursseiksi, joita voisi opetussuunnitelmassa olla enemmän. Perusteluna kirjanpitoon oli sen tärkeys. Ilman kirjanpidon osaamista kaikki muukin on vaikeaa, joten sen prosessi tulisi hallita hyvin. Kaikki kolme haastateltavaa olivat sitä mieltä, että kirjanpitoa voisi olla enemmän. Sähköisestä taloushallinnosta oltiin vähän kahta mieltä. Yksi haastateltava sanoi, että se ei ole vielä niin tärkeä. Toinen henkilö sanoi, että sitä voisi olla opetussuunnitelmassa paljon enemmän jo nyt. Yhtä mieltä oltiin siitä, että sähköisen taloushallinnon tärkeys lisääntyy tulevaisuudessa.

Ehdotuksia siihen, mitä kursseja voisi olla vähemmän, ei oikeastaan tullut. Yksi haastateltava sanoi, että konsernitilinpäätös ei tilitoimistolle ole niin tarpeellinen, joten sitä voisi vähentää.

8.2 Poistettavat tai puuttuvat kurssit

Suoraan poistettavia kursseja (kysymys 3) ei oikeastaan ollut, sillä haastateltavat kokivat kaikki kurssit aika tarpeellisiksi. Tähän voisi mainita myös tuon konsernitilinpäätöksen, jonka voisi esimerkiksi poistaa suuntautumisopinnoista ja siirtää sen vapaavalintaisiin opintoihin.

Puuttuvista kursseista tai asioista (kysymys 4) tuli muutama asia ilmi. Kaksikin haastateltavaa sanoi, että palkanlaskentaa voisi olla. Siitähän saisi oman kurssinkin varmasti tehtyä. Myös EU-tuista ja avustuksista voisi olla mainintaa joissain kursseissa. Arvonlisäverotuksen puuttumista kursseista muutama haastateltava vähän ihmetteli. Arvonlisäverotusta kuitenkin käsitellään useammissakin kursseissa, vaikka opetus suunnitelmassa siitä ei selvää mainintaa olekaan.

8.3 Kurssien tärkeys

Kurssien tärkeys (kysymykset 5 ja 6) liittyy osittain samaan asiaan kuin edelliset luvut, mutta tässä tehdään vielä tarkempi yhteenveto kursseista. Tärkeimmiksi kursseiksi mainittiin kirjanpito, kustannuslaskenta, tilinpäätöksen analysointi sekä välitön verotus ja tilinpäätöksen suunnittelu. Kaikki haastateltavat mainitsivat kirjanpidon tärkeäksi. Kaksi haastateltavaa sanoi kustannuslaskennan ja tilinpäätöksen analysoinnin tärkeäksi. Välitön verotus ja tilinpäätöksen suunnittelu sai yhden maininnan.

Vähemmän tärkeiksi kursseiksi ilmenivät rahoituslaskelmat, konsernitilinpäätös ja taloudellinen suunnittelu ja valvonta. Näistä rahoituslaskelmat ja konsernitilinpäätös saivat kaksi mainintaa, taloudellinen suunnittelu ja valvonta yhden.

8.3 Kurssien siirtäminen

Kurssien siirtämisestä (kysymykset 7 ja 8) haastateltavat olivat aika yksimielisiä. Oikeastaan tilintarkastuksen siirtäminen valinnaisista opinnoista suuntautumisopintoihin oli ainoa ehdotus. Tämä ehdotus tuli tilintarkastajalta, mikä ei varmasti ollut yllätys. Yleisesti ottaen valinnaiset kurssit koettiin juuri sopiviksi syventäviksi opinnoiksi, joten niiden siirtämistä suuntautumisopintoihin ei kannatettu.

8.4 Taloushallinnon ulkopuoliset opinnot

Taloushallinnon ulkopuolisista asioista tai opinnoista (kysymys 9) nousi esille muutama mielenkiintoinen asia. Kaikki haastateltavat pitivät tärkeinä ihmisten välistä kanssakäymistä. Asiakaspalvelu, vuorovaikutustaidot ja tiimityöskentely tulivat termeinä esille. Sopimushallinta eli erilaisten sopimusasiakirjojen laadinta olisi myös

hyvä osata. Lisäksi yksi haastateltava painotti englannin kielen osaamista erityisesti yrityssanaston osalta tärkeäksi. Esimerkkinä hän mainitsi, että tasekirjan kääntämisessä englannin kielen taidosta olisi hyötyä.

8.5 Taloushallinnon opintojen laajuus

Viimeisenä asiana (kysymys 10) selviteltiin taloushallinnon opintojen laajuutta, kun joissain ammattikorkeakouluissa opiskellaan aika paljon suuntautumisopintoja, jopa kaksi kertaa enemmän kuin Kymenlaaksossa. Haastateltavat olivat jokseenkin samaa mieltä, että opintoja tulisi olla vähän joka alalta, jotta hahmottaa kokonaisuuden.

9 VERTAILU TOISEEN TUTKIMUKSEEN

Jyväskylän ammattikorkeakoulu on julkaissut tutkimuksen nimeltä Työelämän näkemys liiketoimintaosaamisen kompetenssista. Se keskittyy selvittämään tradenomikoulutuksen työelämän vaatimuksia. Tutkimus on suoritettu kyselytutkimuksella ja kohteena ovat olleet Keski-Suomen ja Pirkanmaan yritykset. Kohderyhmänä on ollut päällikkötaso eli tradenomikoulutuksen tavoitetason henkilöt. Tutkimuksen kysymys oli: ”Kuinka paljon tarvitsette nykyisessä työssänne xxx-taitoja”. Vastausvaihtoehtona oli hyvin paljon (4), melko paljon (3), melko vähän (2) ja ei lainkaan (1). Työtehtävät oli jaettu taloushallintoon, markkinointiin, johtamiseen, ulkomaankauppaan ja yleisosaamiseen, joka sisältää myös kielet. Tässä vertailussa keskitytään nimenomaan taloushallinnon parissa työskentelevien vastauksiin. Työtehtävän jälkeen oleva numero on vastanneiden taloushallinnon osaajien keskiarvo työn tärkeydestä. (Kananen 2007, 7-9.)

Taloushallinnon osa-alueen työtehtävistä kirjanpito oli tärkein (3,4). Seuraavina tulivat alan lainsäädäntö (3,2) ja verotus (3,1). Johtamispuolen tehtävistä työsuhteasiat (3,1) ja palkkahallinto (3,1) olivat heti seuraavaksi tärkeimpiä. Yleisosaamisen puolelta tiimityöskentely (3) ja väitteiden perustelu (2,9) nousivat arvostetuimmiksi. Kielistä englannin kielen taito (2,5) oli selvästi muiden edellä. Markkinoinnin työtehtävistä asiakaspalvelu (2,5) oli tarpeellisin. Ulkomaankaupan tehtävät jäivät kaikki melko vähäiselle tarpeelle. Tutkimuksen perusteella taloushallinnon opintojen kanssa tarvitaan johtamisopintoja. Tietysti pitää ottaa huomioon, että tutkimus oli tehty nimenomaan juuri päällikkötasolle. (Kananen 2007, 13-14.)

Jyväskylän tutkimus antaa aika samat tulokset kuin tässä tutkimuksessa tehdyt haastattelut, mitä tulee työtehtävien tärkeyteen. Haastatteluissa kirjanpito tuli eniten esille ja niin tässäkin tutkimuksessa. Haastatteluissa myös alan lainsäädäntö ja verotus olivat jossain määrin mainittuja. Muiden osa-alueiden tehtävistä juuri tiimityöskentely, englannin kielen taito ja asiakaspalvelu olivat myös haastateltaville tärkeitä. Tämäkin tutkimus nostaa palkkahallinnon tärkeimpien tehtävien joukkoon, jonka siis voisi opetussuunnitelmassa ottaa paremmin huomioon.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn tavoitteena oli saada selville taloushallinnon opetussuunnitelman vahvuuksia ja heikkouksia sekä kehittää sitä enemmän työelämänlähtöiseksi. Haastattelujen avulla näihin kysymyksiin saatiin ne vastaukset, joihin tutkimuksella pyrittiin. Esimerkiksi kirjanpito ja muut haastateltavien mielestä tärkeimmät taloushallinnon kurssit, voisivat olla sellaisia, joihin opetussuunnitelmassa kannattaa panostaa.

Tutkimuksessa tuli muutama asia ilmi, joita ei pitänyt niin itsestään selvinä. Ensimmäisenä on taloushallinnon suuntautumisopintojen määrä, joka vaihtelee koulujen välillä yllättävän paljon. Tavallaan se antaa kyllä opiskelijalle vaihtoehtoja valita sellaisen opiskelupaikan, jonka hän haluaa. Eri asia on sitten, kiinnitetäänkö siihen niin huomiota, sillä useimmilla ei varmasti ole suuntautuminen selvillä ennen koulutuksen alkua. Kuitenkin olisi ehkä hyvä, että alueittain olisi vähän erilaisia vaihtoehtoja.

Toinen asia on suuntautumisopintojen pakollisuus, joka vaihtelee koulujen välillä suuresti. Tätä asiaa ei tässä tutkimuksessa juurikaan tutkittu, mutta se on oleellinen osa sitä, millaisia vapauksia se antaa opiskelijalle. Tässä asiassa kolikolla on kaksi puolta. Olisiko hyvä antaa opiskelijalle paljon valinnanvaraa, jolloin hän saa päättää opinnoistaan itse, mutta se voi johtaa siihen, että hän opiskelee vähän kaikkea jokaiselta alalta. Vai onko sitten parempi antaa opetussuunnitelman osittain ohjata opintoja, mikä ei anna niin vaihtoehtoja, mutta ohjaa opiskelemaan tiettyä suuntautumista.

Omat kokemukset Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmasta ovat ihan myönteiset. Kyllähän taloushallinnon opintoja voisi opetussuunnitelmassa olla hieman enemmän, jolloin se tarjoaisi opiskelijalle vaihtoehtoja. Kokonaisuutena ope-

tussuunnitelma on kuitenkin monipuolinen, joten se tarjoaa opiskelijalle laajan kuvan opiskeltavista aloista.

Selkeää vastausta siihen, millainen taloushallinnon tai koko koulun opetussuunnitelman pitäisi olla, on vaikea sanoa. Sen tulisi antaa vaihtoehtoja, mutta jollain tavalla sitä pakollisuutta pitäisi myös olla. Parhaimpaan vaihtoehtoon päästään, kun otetaan eri tahojen näkemykset huomioon.

Vaikein asia tutkimuksessa oli ehdottomasti opetussuunnitelmien vertaileminen. Jokaisella koululla on hyvin erilaiset tavat jaotella opintoja, joten taloushallintoon liittyvät opinnot oli käytävä hyvin tarkasti läpi, oikeastaan yksitellen. Ehkä sen takia taulukoista saattoi jäädä jotain pois, eikä niistä saanut niin monipuolisia kuin olisi toivonut.

Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulujen yhdistyminen muuttaa opetussuunnitelmia, kun vuoden 2012 syksyllä uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön. Nykyisillä opetussuunnitelmilla ei ainakaan taloushallinnon opinnoissa ole koulujen välillä paljon eroja. Onkin mielenkiintoista nähdä, millaisia muutoksia on tulossa.

Tämän opinnäytteen jatkoksi voisi tehdä useitakin erilaisia tutkimuksia. Esimerkiksi suurin piirtein samoja kysymyksiä voisi esittää opiskelijoille, jotta saataisiin heidän mielipiteensä asiasta.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351

Ammattitiedot. Kirjanpitäjä, Palkanlaskija, Tilintarkastaja. Saatavissa:

<http://www.mol.fi/avo/avo.htm> [viitattu 15.8.2011].

Auvinen, P., Hirvonen, K., Dal Maso, R., Kallberg, K. & Putkuri, P. 2007. Opetussuunnitelma ammattikorkeakoulussa. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Saatavissa:

http://www.pkamk.fi/julkaisut/sahkoinenjulkaisu/B9_verkkojulkaisu_uudistettu_painos.pdf [viitattu 2.8.2011].

Haaga-Helian ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010. Saatavissa:

<http://www.haaga-helia.fi/fi/koulutus-ja-hakeminen/tutkintokoulutus/liiketalous/liiketalouden-koulutusohjelma-helsinki-nuoret/opintojaksoluettelo> [viitattu 27.6.2011].

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvoori, J. 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.

Hämeen ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

https://soleops.hamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=3613519&koulohj_id=1754944&stack=push2 [viitattu 27.6.2011].

Hätönen, H. 2001. Eläköön opetussuunnitelma: Opas ammatillisille oppilaitoksille. Helsinki: Edita.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

https://webas.intra.jypoly.fi/pls/asio/asio_rakenne_julkaisu.rakenne_osaamisalue?ckohj=HBA&csuunt=99999&cvuosi=0S&caste=N&cark=2010-2011 [viitattu 27.6.2011].

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: <http://www.kajak.fi/loader.aspx?id=2b191f50-8181-40b3-bf86-327793af5157> [viitattu 28.6.2011].

Kananen, J. 2007. Työelämän näkemys liiketoimintaosaamisen kompetenssista. Jyväskylän yliopistopaino.

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. 2011. Bolognan prosessi korkeakoulutuksessa: tavoitteena eurooppalainen korkeakoulutusalue. Saatavissa: http://www.cimo.fi/cimo_asiantuntijana/kansainvalinen_yhteistyö/bolognan_prosessi [viitattu 20.9.2011].

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. 2011. Miten Bolognan prosessi etenee Suomessa? Saatavissa: http://www.cimo.fi/cimo_asiantuntijana/kansainvalinen_yhteistyö/bolognan_prosessi/suomessa [viitattu 20.9.2011].

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

http://www.cou.fi/ops/ops_ko.asp?kolohko=3&Pid=5&Sid=3&opinto=LLI&ops=S10K&poj=PEOP001#=#PEOP001 [viitattu 28.6.2011].

Kuronen, K & Vattulainen, T. 2009. Controllerin työnkuva. s. 21-22. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Saatavissa:

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/47329/nbnfi-fe200910062220.pdf?sequence=3> [viitattu 16.8.2011].

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

http://soleops.kyamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=3476453&koulohj_id=2569303&stack=push [viitattu 10.5.2011].

Lahden ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

http://www.lamk.fi/material/ops1011_ltl_talouhallinto.pdf [viitattu 16.5.2011].

Laurean ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=2808353&koulohj_id=2587350&stack=push [viitattu 28.6.2011].

Metropolian ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: [http://opinto-opas-](http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php?ctyyppi=1&c=1040&clang=fi&dis=919&ls=1)

[ops.metropolia.fi/index.php?ctyyppi=1&c=1040&clang=fi&dis=919&ls=1](http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php?ctyyppi=1&c=1040&clang=fi&dis=919&ls=1) [viitattu 29.6.2011].

Mikkelin ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

[http://opas.mikkeliyamk.fi/ulkoiset/opinto-](http://opas.mikkeliyamk.fi/ulkoiset/opinto-opas2010/index2.asp?koulutusohjelma=L80&nimi=Liiketalouden+koulutusohjelma&suuntautuminen=99999&suun_nimi=&aloitusvuosi=0S&paikkakunta=Mikkeli)

[opas2010/index2.asp?koulutusohjelma=L80&nimi=Liiketalouden koulutusohjelma&suuntautuminen=99999&suun_nimi=&aloitusvuosi=0S&paikkakunta=Mikkeli](http://opas.mikkeliyamk.fi/ulkoiset/opinto-opas2010/index2.asp?koulutusohjelma=L80&nimi=Liiketalouden+koulutusohjelma&suuntautuminen=99999&suun_nimi=&aloitusvuosi=0S&paikkakunta=Mikkeli) [viitattu 17.5.2011].

Oulun ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: [http://www.oamk.fi/opiskelijalle/rakenne/opinto-](http://www.oamk.fi/opiskelijalle/rakenne/opinto-opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2010&code=30160)

[opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2010&code=30160](http://www.oamk.fi/opiskelijalle/rakenne/opinto-opas/koulutusohjelmat/?sivu=ops&lk=s2010&code=30160) [viitattu 29.6.2011].

Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

http://soleops.pkamk.fi:8080/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/clr?ryhma_id=178848801&koulohj_id=5444999 [viitattu 29.6.2011].

Reiss, M. 2005. Tradenomit vaativat lisää resursseja koulutukseen Saatavissa:

<http://www.digitoday.fi/tyo-ja-ura/2005/11/28/tradenomit-vaativat-lisaa-resursseja-koulutukseen/200517755/66> [viitattu 17.8.2011].

Rovaniemen ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

https://soleops.ramk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=4496166&koulohj_id=2114081&stack=push [viitattu 29.6.2011].

Ruusuvuori, J & Tiittula, L. 2005. Haastattelu: Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

Saimaan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

http://ops.saimia.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=16681367&koulohj_id=16076930&stack=push [viitattu 18.5.2011].

Satakunnan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

http://77.240.25.206/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=2718218&koulohj_id=2300525&stack=push [viitattu 30.6.2011].

Savonian ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

http://portal.savonia.fi/amk/opiskelijalle/opiskelu/opetussuunnitelmat/liiketalous_kuopio?konr=2282&yks=KK&toim=OJ [viitattu 30.6.2011].

Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: [http://ops.seamk.fi/fi/2010-](http://ops.seamk.fi/fi/2010-2011/koulutusohjelmiakoskevattiedot/?dprog=LITAKO&curric=2010)

[2011/koulutusohjelmiakoskevattiedot/?dprog=LITAKO&curric=2010](http://ops.seamk.fi/fi/2010-2011/koulutusohjelmiakoskevattiedot/?dprog=LITAKO&curric=2010) [viitattu 30.6.2011].

Talospalvelukeskuksen johtaja. Haastattelu 3.6.2011. Kouvola: Talospalvelukeskus.

Tampereen ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: <http://opinto->

[opas.tamk.fi/ops/opas/ops/kops.php?y=2010&c=732&lang=fi&ls=1](http://opinto-opas.tamk.fi/ops/opas/ops/kops.php?y=2010&c=732&lang=fi&ls=1) [viitattu 1.7.2011].

Tilintarkastaja. Haastattelu 23.5.2011. Kouvola: Pienempi tilitoimisto.

Tiimiesimies. Haastattelu 9.6.2011. Kouvola: Suurempi tilitoimisto.

Turun ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa:

https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=2826618&koulohj_id=2754793&stack=push [viitattu 1.7.2011].

Tutkintosääntö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. 2011. Saatavissa:

<http://www.kyamk.fi/Opiskelu/Opintotietoa/Tutkintos%C3%A4%C3%A4nt%C3%B6> [viitattu 8.9.2011].

Työpaikkailmoitus. Assistant Controller: Laurea. <http://tyopaikat.oikotie.fi/avoimet-tyopaikat/assistant-controller/573834> [viitattu 14.9.2011].

Työpaikkailmoitus. Kirjanpitäjä: Adecco Finland Oy. Saatavis-

sa:<http://www.mol.fi/paikat/Job.do?lang=fi&jobID=7800644&index=132&anchor=7800644> [viitattu 13.9.2011].

Työpaikkailmoitus. Palkanlaskija: Lemminkäinen. Saatavissa:

<http://tyopaikat.oikotie.fi/avoimet-tyopaikat/palkanlaskija/573317> [viitattu 13.9.2011].

Työpaikkailmoitus. Tilintarkastaja: Ernst & Young. Saatavissa:

<http://tyopaikat.oikotie.fi/avoimet-tyopaikat/tilintarkastaja-lahteen/573547> [viitattu 14.9.2011].

Vaasan ammattikorkeakoulu. Opetussuunnitelma. 2010.

Saatavissa: <http://www.puv.fi/2010-2011/curricula/T-LT-2010.html> [viitattu 1.7.2011].

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352

HAAGA-HELIAN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Laskentatoimi ja rahoitus

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	96 opintopistettä
Kirjanpito ja arvonnäisäverotus	6 op
Tilinpäätös ja yritysverotus	6 op
Strateginen johdon laskentatoimi	3 op
Johdon laskentatoimi lyhyen aikavälin päätöksenteossa	6 op
Johdon laskentatoimen projektityö	3 op
Yrityksen rahoituksen suunnittelu ja treasury-toiminnot	6 op
Sijoitustoiminta ja arvopaperimarkkinat	6 op
Konsernitilinpäätös	6 op
IFRS-tilinpäätöskäytäntö	3 op
Yrityskaupat ja -järjestelyt	6 op
Tilintarkastuksen normiperusteet	6 op
Tilintarkastuksen käytännön toteutus	6 op
Sisäinen tarkastus	3 op
Toiminnanohjausjärjestelmät ja laskentatoimi	9 op
Johdon laskentatoimen päätöksentekomallit	6 op
Johdannaisinstrumentit ja riskienhallinta	6 op
Yritysanalyysi	3 op
Rahoituksen Excel- ja tietojärjestelmäsovellukset	3 op
Rahoituksen ajankohtaisseminaari	3 op
Taloushallinnon perusopinnot	12 opintopistettä
Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus	6 op
Yritystoiminnan rahoitus	3 op
Sisäinen laskentatoimi	3 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	21 opintopistettä
Laskentatoimen ajankohtaisseminaari	3 op
Asunto-osakeyhtiön taloushallinto	3 op
Henkilöverotus	3 op
Verotusmenettely	3 op
Taloushallinnon IT-sovellukset	3 op
Kansainvälistyvän yrityksen rahoitus	3 op
Palkkahallinnon perusteet	3 op

(Haaga-Helia 2010.)

HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Ulkoinen laskentatoimi ja verotus tai Johdon laskentatoimi ja rahoitus

Taloushallinnon suuntautumisopinnot 60 opintopistettä

Kirjanpito ja tilinpäätös	5 op
Vero-oikeus	5 op
Laskentatoimen tietojärjestelmät	5 op
Kirjanpidon erityiskysymykset	5 op
Tilintarkastus ja tilinpäätössuunnittelu	5 op
Konsernitilinpäätös ja kansainvälinen laskentatoimi	5 op
Kustannuslaskenta	5 op
Talouden ohjaus	5 op
Strategic Management	5 op
Investointien suunnittelu ja rahoitus	5 op
Yritystutkimus ja tilinpäätösanalyysi	5 op
Sijoitustoiminta ja varainhallinta	5 op

Taloushallinnon perusopinnot 10 opintopistettä

Taloushallinnon perusteet	4 op
Johdon laskentatoimen perusteet	3 op
Rahoituksen perusteet	3 op

(Häme 2010.)

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Konsultoiva taloushallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	80 opintopistettä
Käytännön kirjanpito	10 op
As Oy:n ja yhdistyksen taloushallinto	5 op
Palkkahallinto	5 op
Henkilö- ja metsäverotus	5 op
Kannattavan toiminnan ohjaus	10 op
Yritysverotus	5 op
Financial Communication and Management	5 op
Taloushallinnon osaajaksi	10 op
Tilinpäätös- ja yritysanalyysi	5 op
Syventävä kirjanpito	5 op
IFRS	5 op
Tilintarkastus	5 op
Konsernitilinpäätös	5 op
Taloushallinnon perusopinnot	9 opintopistettä
Taloushallinto	9 op
Finanssialan opinnot	20 opintopistettä
Pankkitoiminta	5 op
Finance	5 op
Finanssialan osaajaksi	5 op
Sijoitustoiminta	5 op

(Jyväskylä 2010.)

KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Laskentatoimi ja juridiikka

Taloushallinnon suuntautumisopinnot 22 opintopistettä

Henkilöverotus 3 op

Kirjanpidon jatkokurssi 4 op

Yritysverotuksen ja tilinpäätöksen suunnittelu 5 op

Tilintarkastus 4 op

Arvonlisäverotus 3 op

Tilinpäätösanalyysi 3 op

Taloushallinnon perusopinnot 13 opintopistettä

Kirjanpidon perusteet 5 op

Johdon laskentatoimi 5 op

Finanssitoiminnot 3 op

Taloushallinnon valinnaiset opinnot 34 opintopistettä

Arvopaperikauppa 3 op

Asunto-osakeyhtiön laskentatoimi ja hallinto 3 op

Hyvä kirjanpito 3 op

Julkistalous 3 op

Konsernitilinpäätös 3 op

Palkkahallinto 3 op

Rahoitus 5 op

Taloushallinnon atk-sovellukset 3 op

Tilintarkastuksen erityiskysymykset 3 op

Yritysverotuksen erityiskysymykset 5 op

(Kajaani 2010.)

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto (Kokkola)

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	39 opintopistettä
Activity Based Costing	3 op
Integroidun toiminnanohjauksen laaja case	5 op
Kirjanpidon erilliskysymykset	4 op
Operatiivinen laskentatoimi	6 op
Taloushallinnon atk-sovellukset	5 op
Tilinpäätöksen suunnittelu ja verotus	5 op
Tilinpäätösanalyysi ja suunnittelulaskelmat	4 op
Yhtiöoikeus	3 op
Yritysrahoitus ja kassanhallinta	4 op
Taloushallinnon perusopinnot	6 opintopistettä
Taloushallinto	6 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	19 opintopistettä
Ias/ifrs-tilinpäätösstandardit	3 op
Konsernitilinpäätös	3 op
Rahoitus ja kassanhallinta	3 op
Rahoitus- ja pankkitoiminta	4 op
Tilintarkastus	3 op
Verotus	3 op

(Keski-Pohjanmaa 2010.)

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto (Kerava)

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	30 opintopistettä
Kirjanpidon käytänteet	5 op
Tilinpäätössuunnittelu ja verotus	5 op
Johdon laskentatoimi	5 op
Konsernitilinpäätös ja kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö	5 op
Talouden tarkastus ja valvonta	5 op
Budjetointi ja tilinpäätösanalyysi	5 op

Taloushallinnon perusopinnot 0 opintopistettä

(Laurea 2010.)

METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Laskentatoimi ja rahoitus

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	93 opintopistettä
Johdanto laskentatoimeen	6 op
Rahoituksen perusteet	3 op
Taloushallinnon järjestelmät	6 op
Kirjanpito ja tilinpäätös	6 op
Controller-toiminta	3 op
Yrityksen analysointi	6 op
Yrityksen rahoitus	6 op
Johdon laskentatoimi	6 op
Tilinpäätössuunnittelu ja verotus	6 op
Arvonlisäverotus	3 op
Sisäisen laskennan kehittäminen	6 op
Konsernitilinpäätös	3 op
Kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö	3 op
Tilintarkastuksen perusteet	3 op
Sijoitustoiminta ja arvopaperimarkkinat	6 op
Sijoitustuotteet ja niiden markkinointi	6 op
Rahoitusoikeus	3 op
Rahoituksen tietotekniset välineet	3 op
Johdannaiset ja rahoitusriskien hallinta	3 op
Finanssisektori työyhteisönä	3 op
Kansainvälinen rahoitusjärjestelmä	3 op
Taloushallinnon perusopinnot	0 opintopistettä

(Metropolia 2010.)

OULUN SEUDUN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto ja laskentatoimi

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	67 opintopistettä
Kirjanpidon jatkokurssi	6 op
Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu	6 op
Johdon laskentatoimi	6 op
Yhdistyksen ja asunto-osakeyhtiön talous	3 op
Taloushallinnon atk-sovellukset	3 op
Yrityksen talouden analysointi ja suunnittelu	5 op
Tilintarkastuksen perusteet	5 op
Tilintarkastuksen jatkokurssi	4 op
Yritysrahoituksen perusteet	4 op
Kustannuslaskenta käytännössä	3 op
Yritysrahoituksen jatkokurssi	3 op
Taloushallinto osana toiminnanohjausjärjestelmää	3 op
Konsernitilinpäätös	3 op
IFRS - kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö	3 op
Sisäinen tarkastus	3 op
Arvonlisäverotus	3 op
Palkanlaskenta	4 op
Taloushallinnon perusopinnot	13 opintopistettä
Laskentatoimen perusteet	6 op
Yrityksen tilinpäätös ja verotus	3 op
Yrityksen kannattavuuden hallinta	4 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	6 opintopistettä
Arvopaperisijoittaminen	3 op
Finanssialalla toimiminen	3 op

(Oulu 2010.)

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	52 opintopistettä
Kirjanpito ja tilinpäätös	10 op
Verotus	5 op
Henkilöstö- ja palkkahallinto	5 op
Talouden ohjaus	10 op
Rahoitus- ja investoinnit	8 op
International Accounting	5 op
Tilintarkastus	9 op
Taloushallinnon perusopinnot	10 opintopistettä
Yritystalouden perusteet	5 op
Kannattava yritys	5 op

(Pohjois-Karjala 2010.)

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Talous- ja tietohallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	35 opintopistettä
Henkilöstö- ja palkkahallinto	5 op
Investointien ja sijoitusten suunnittelu	5 op
Kirjanpidon workshop	5 op
Verotus ja verotuksen suunnittelu	5 op
Johdon laskentatoimi	5 op
Rahoitus	5 op
Yhteisöoikeus	5 op
Taloushallinnon perusopinnot	15 opintopistettä
Organisaation taloushallinto ja markkinointi	5 op
Talouden raportointi ja arvonalisäverotus	5 op
Liiketoiminnan kannattavuus	5 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	5 opintopistettä
Taloussuunnittelun ja -hallinnan taitojeni kehittäminen	5 op

(Rovaniemi 2010.)

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot 60 opintopistettä

Kannattavuuslaskenta ja hinnoittelu	5 op
Päätöksentekoa tukeva laskenta	5 op
Tilinpäätös ja raportointi	10 op
Yritysrahoitus ja sijoitustoiminta	6 op
Yrityksen rahoitus- ja muut riskit	4 op
Strateginen ohjaus	5 op
Tilinpäätös- ja verosuunnittelu	5 op
Uudistuva taloushallinto	5 op
Konserniohjaus	5 op
Arvopaperisijoittaminen	5 op
Yrityksen riskienhallinta	5 op

Taloushallinnon perusopinnot 12 opintopistettä

Kolmen isomman kokonaisuuden osia, arvio 12 op

Taloushallinnon valinnaiset opinnot 30 opintopistettä

Talousviestintä	5 op
Tilintarkastus	5 op
Tilintarkastus käytännössä	5 op
Sisäinen tarkastus	5 op
Isännöinti	10 op

(Satakunta 2010.)

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto ja rahoitus

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	60 opintopistettä
Johdon laskentatoimi	6 op
Yritysverotuksen perusteet	3 op
Kirjanpito ja tuloslaskenta	6 op
Sisäinen tarkastus	3 op
Tilintarkastuksen suositukset	3 op
Tilintarkastuksen perusteet	3 op
Yritysrahoitus	6 op
Tilinpäätösanalyysi	3 op
Yritysverotus	3 op
Tilinpäätösinformaatio ja tilinpäätössuunnittelu	6 op
Strateginen laskentatoimi	6 op
Tilintarkastuksen käytäntö	6 op
Kehittyvä johdon laskentatoimi	3 op
Konsernitilinpäätös	3 op
Taloushallinnon perusopinnot	13 opintopistettä
Taloushallinnon perusteet	4 op
Johdon laskentatoimen perusteet	4 op
Rahoituksen perusteet	5 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	9 opintopistettä
Palkkahallinto	3 op
Valtion taloushallinto	3 op
Kunnan ja kuntayhtymän taloushallinto	3 op

(Savonia 2010.)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot 42 opintopistettä

Yritysverotus	4 op
Tilinpäätöksen laatiminen	5 op
Tilintarkastus	3 op
Kustannusjohtaminen ja suoritusmittaus	4 op
Budjetointi johtamisen apuna	5 op
Tilinpäätösanalyysi	4 op
Investointi- ja rahoitussuunnittelu	3 op
Likviditeettihallinto	3 op
Rahoitusoikeus	2 op
Kirjanpidon osaaja	3 op
Palkkahallinto	3 op
Taloushallinnon taulukkolaskentasovellukset	3 op

Taloushallinnon perusopinnot 6 opintopistettä

Tilinpäätöksen lukutaito	2 op
Taloushallinnon perusteet	2 op
Yrityksen verot	2 op

Taloushallinnon valinnaiset opinnot 14 opintopistettä

Tilintarkastuksen erityiskysymykset	3 op
Konsernitilinpäätös	3 op
Tositteesta tilinpäätökseen	2 op
Sijoitustoiminnan periaatteet	3 op
Tilintarkastuksen tekniikka	3 op

(Seinäjoki 2010.)

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto (Ikaalinen)

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	55 opintopistettä
Kirjanpidon erityiskysymyksiä	5 op
Taloushallinto toimintojen ohjaajana	5 op
ATK-kirjanpito	5 op
Palkkahallinto	4 op
Laskutus	1 op
Yrityksen verosuunnittelu	5 op
Tilintarkastus	3 op
Taulukkolaskennan taloudellisia sovelluksia	3 op
Tilinpäätösanalyysi	3 op
Taloushallinnon matemaattiset sovellukset	5 op
Rahoitusmarkkinat	2 op
Sijoitustoiminta	3 op
Konsernitilinpäätös ja kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö	3 op
Accounting Terms	3 op
Arvonlisäverotuksen erityispiirteet	2 op
Moderni talousohjaus	3 op
Taloushallinnon perusopinnot	12 opintopistettä
Kirjanpidon perusteet	2 op
Kirjanpito, kannattavuus ja hinnoittelulaskelmat	2 op
Kirjanpito ja kannattavuus	2 op
Palkkahallinto ja työoikeus	2 op
Kirjanpito ja verotus	2 op
Tilinpäätösanalyysi	2 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	4 opintopistettä
Kirjanpito	2 op
Verotus ja operatiivinen laskentatoimi	2 op

(Tampere 2010.)

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto (Lemminkäisenkatu)

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	30 opintopistettä
Kirjanpidon jatko-opinnot	5 op
Johdon laskentatoimi	5 op
Taulukkolaskenta talouselämän päätöksenteon tukena	5 op
Arvonlisäverotus	5 op
Yrityksen tuloverotus	5 op
Palkkahallinto	5 op
Taloushallinnon perusopinnot	7 opintopistettä
Yrityksen taloudellinen raportointi	7 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	36 opintopistettä
Accounting: Interpreting the Books	3 op
Svenska i ekonomiförvaltning	3 op
Arvopaperisijoittaminen	5 op
Yritysrahoitus	5 op
Tilintarkastus	5 op
Asunto-osakeyhtiön ja yhdistyksen taloushallinto	5 op
Taloushallinnon juridiikka	5 op
Konsernitilinpäätös ja IFRS	5 op

(Turku 2010.)

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

Suuntautuminen: Taloushallinto

Taloushallinnon suuntautumisopinnot	55 opintopistettä
Eri yritysmuotojen kirjanpito ja tilinpäätös	5 op
Kirjanpidon ja tilinpäätöksen erityiskysymyksiä	5 op
Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu	5 op
Taloushallinnon tietojärjestelmäsovellukset	5 op
Yrityksen analysointi	5 op
Johdon laskentatoimi	5 op
Konsernin tilinpäätös ja rahoitus	5 op
Palkkahallinto käytännössä	5 op
Henkilöverotus	5 op
Arvopaperimarkkinoiden teoria	5 op
Johdatus tilintarkastukseen ja sisäinen valvonta	5 op
Taloushallinnon perusopinnot	17 opintopistettä
Kustannuslaskennan perusteet	5 op
Liikekirjanpidon perusteet ja käytäntö	6 op
Työoikeus, palkkahallinto ja -kirjanpito	3 op
Rahoitus ja riskinhallinta	3 op
Taloushallinnon valinnaiset opinnot	3 opintopistettä
Henkilöverotus	3 op

(Vaasa 2010.)

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Haastatteluja varten tehty kysymysten runko, joiden avulla tiedosteltiin taloushallinnon kurssien (sivut 11-12) tärkeyttä.

1. Voisiko jotain aihetta olla enemmän?
2. Pitäisikö jotain aihetta olla vähemmän?
3. Onko listassa jokin aihe, jonka voisi jättää pois?
4. Puuttuuko listasta jokin aihe?
5. Mitkä ovat tärkeimmät kurssit?
6. Mitkä ovat vähemmän tärkeimmät kurssit?
7. Voisiko jotain vapaavalintaisia opintoja siirtää suuntautumisopintoihin?
8. Voisiko jotain suuntautumisopintoja siirtää vapaavalintaisiin opintoihin?
9. Mitkä ovat taloushallinnon ulkopuolelta tärkeimmät opinnot?
10. Pitäisikö olla enemmän taloushallinnon opintoja vai tasaisesti kaikkia opintoja?